

LAUSUNTOPYYNTÖKYSELY HALLITUKSEN ESIITYSLUONNOKSESTA LAIKSI SOSIAALI- JA TERVEYSPALVELUJEN TUOTTAMISESTA

1. Vastaajatahon virallinen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, THL

2. Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Pia Maria Jonsson

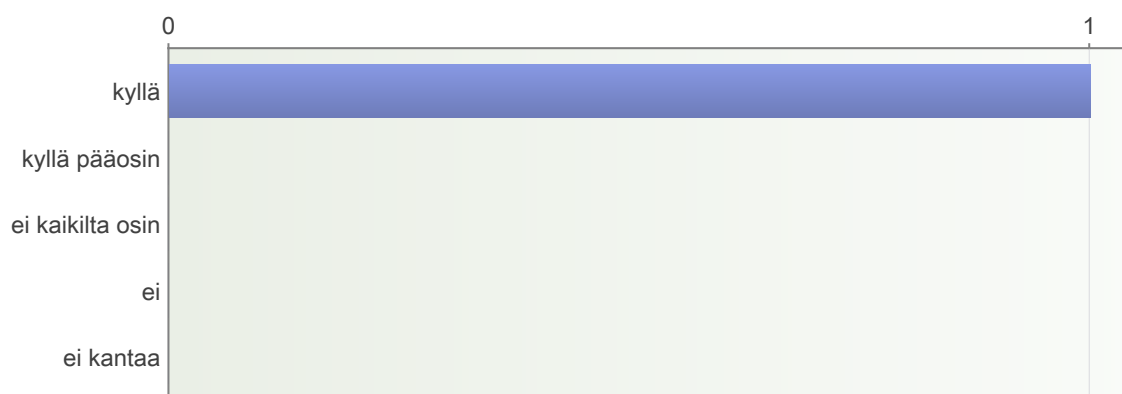
3. Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Vastaajien määrä: 1

Etunimi	Sukunimi	Sähköposti
Pia Maria	Jonsson	pia.maria.jonsson@thl.fi

4. Onko lain soveltaminen samanlaisena kaikkiin palvelun tuottajiin niiden oikeudellisesta muodosta ja toiminnan tarkoituksesta huolimatta perusteltu ratkaisu (2 §, 3 § 1 kohta)?

Vastaajien määrä: 1

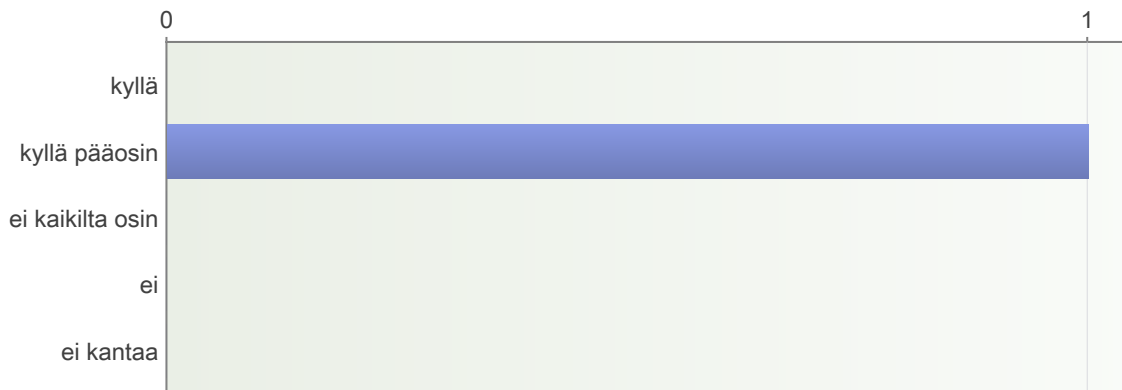

Avoimet vastaukset: kyllä

- Suomessa ei ole tällä hetkellä kokonaiskuvaa sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajista, koska julkisen sektorin toimintaa ei rekisteröidä mitenkään ja tiedot julkisista palveluyksiköistä ovat epäyhtenäisiä. Lain soveltaminen kaikkiin palveluntuottajiin selkeyttää ja yksinkertaistaa valvonnan lähtökohtia ja luo myös uutta tietopohjaa palvelujärjestelmän toiminnan kattavaan seurantaan ja tilastointiin. Tällöin valvontaviranomaisten toiminnan painopistettä voidaan siirtää rekisteröintiin ja lupamenettelyyn liittyvän hallinnoinnin sijasta varsinaiseen valvontaan ja ohjaukseen. Jotta lain yhtenäinen soveltaminen onnistuisi, tulee laissa huomioida se, että erityyppisten palveluntuottajien ja palveluyksiköiden ominaisuudet otetaan riittävässä määrin huomioon.

5. Parantavatko palvelun tuottajalle asetetut ehdot asiakas- ja potilasturvallisuutta (5-9 §, 13 §)?

Vastaajien määrä: 1

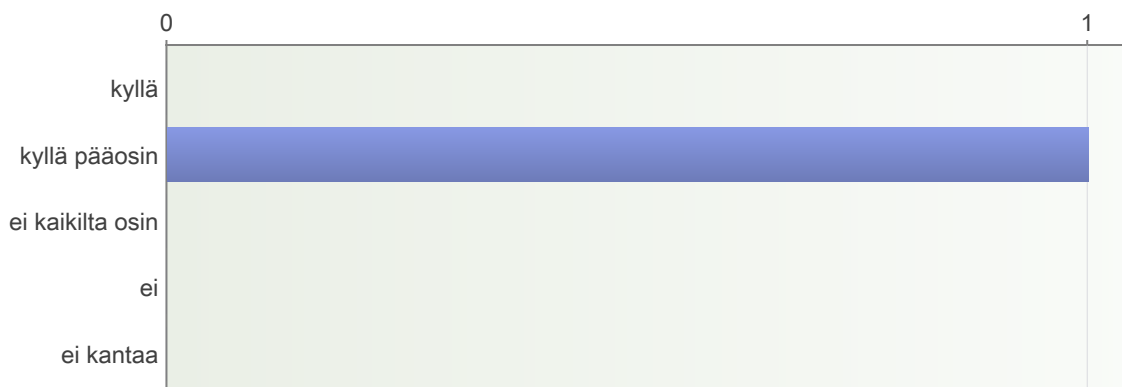

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Lain sisältö ei sinällään takaa asiakas- ja potilasturvallisuutta (vrt. lain tarkoitus), mutta mahdollistaa tavoitteiden toteutumisen. Palveluntuottajille asetettavat ehdot toimivat palvelujen aloittamisen tarkistuslistana ja myös sitoumuksena laadun ja turvallisuuden osalta, joten niiden tulee olla riittävän kattavat ja niiden tulee myös ottaa huomioon erityyppiset palvelut. – Asetettuihin ehtoihin tulee sisällyttää kaikkiin palveluntuottajiin kohdistuva velvollisuus tuottaa Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselle sote-palvelujärjestelmän kansallisen kokonaisuuden seurannan ja ohjauksen vaatimaa tietoa. Palveluntuottajien tulisi myös olla velvollisia toimittamaan palvelujen määrää, sisältöä ja laatua koskevia tietoja valvontaviranomaisten tai palvelujen järjestäjien pyynnöstä julkisesti nähtäville (esim. jonotiedot, asiakastytytyväisyys). – Esimerkiksi 8 §:ssä tai 9 §:ssä tulisi tuoda esille palveluntuottajien velvollisuus mahdollistaa asiakkaiden/potilaiden tai heidän omaistensa osallisuus laadun varmistuksessa. Asiakasosallisuus varmentaa palvelujen asiakaslähtöisyyttä, ja avoimuuden voidaan jo itsessään katsoa varmistavan palvelujen laatua ja turvallisuutta.

6. Vähentääkö palvelun tuottajan ja sen palveluyksiköiden erillinen rekisteröinti, palveluysiköiden siirtokelpoisuus ja riskiperusteinen hyväksymismenettely palvelun tuottajan ja viranomaisen hallinnollista työtä (13 §, 15 § ja 17 §)?

Vastaajien määrä: 1

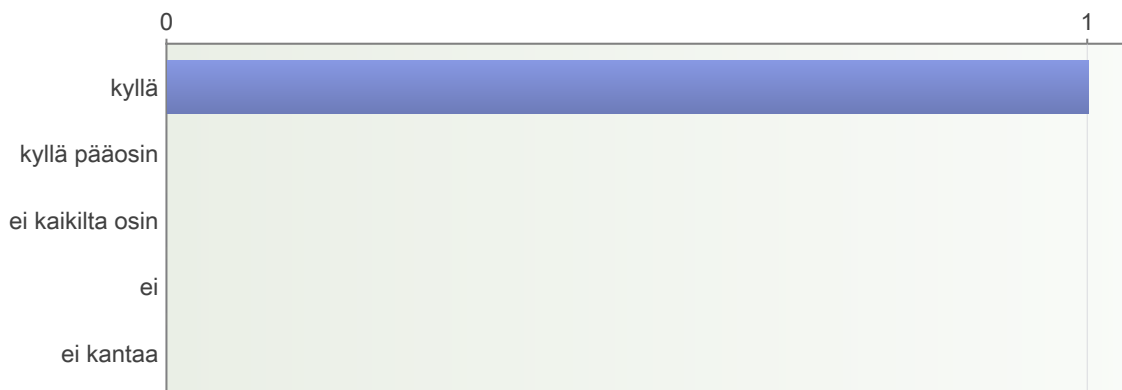

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Palveluntuottajien ja palveluyksiköiden toiminnan muutokset ja omistussuhteet ovat jatkuvassa liikkeessä, jota on todennäköisesti mahdollista hallita esitetyllä ratkaisulla. Hallinnollisen työn määrän lisääntymiseen lainsäädännön toimeenpanovaiheessa tulee kuitenkin varautua.

7. Vähentääkö yhteisen palveluyksikön käyttömahdollisuus palvelun tuottajan ja viranomaisen hallinnollista työtä ja parantaako se mahdollisuuksia valvoa toimintaa kokonaisuutena (3 § 5 kohta, 18 §)?

Vastaajien määrä: 1

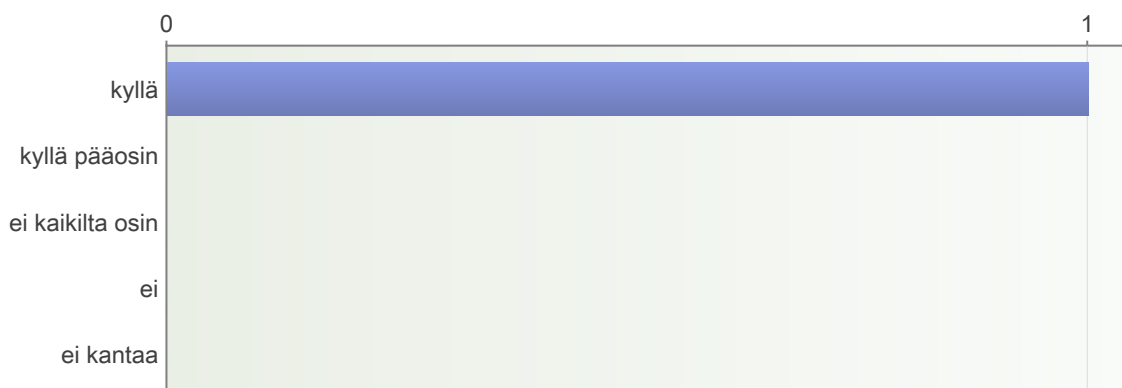

Avoimet vastaukset: kyllä

- Mahdollisuus korjaa nykytilassa todettuja vaikeuksia hallita tilanteita, joissa palveluyksiköt ovat sisäkkäin.

8. Onko vastuullisen palvelun tuottajan käsite ja tehtävät perusteltuja (3 § 5 kohta, 18 §)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä

9. Onko vastuullisen palvelun tuottajan käsitteelle muita vaihtoehtoja?

Vastaajien määrä: 1

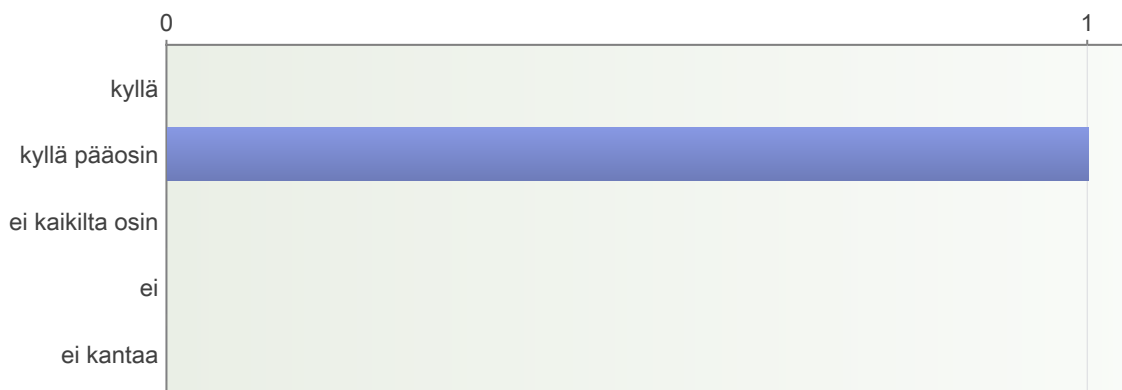

Avoimet vastaukset: ei

- Termiä voi mahdollisesti kehittää, mutta käsite on tarpeellinen.

10. Ovatko valvovan viranomaisen keinot, mukaan lukien laiminlyöntimaksu ja rekisteristä poistaminen, riittävät asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta (4 luku)?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Kyse on palveluntuottajalle elinkeinosta ja siksi uhkaa rekisteristä poistamiselle on pidettävä potentiaalisesti varsin tehokkaana keinona.

11. Muut vapaamuotoiset huomiot laista sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottamisesta.

Vastaajien määrä: 1

- Lain otsikko tulisi rajata sen sisältöä vastaavaksi, jolloin se voisi esimerkiksi olla Laki sosiaali- ja terveyspalvelujen tuottajien rekisteröinnistä ja valvonnasta.

Lain soveltamisala on osittain sidottu keskeneräisiin sote-järjestämis- ja valinnanvapaussäädöksiin.

Lakiluonnosta ja sen vaikutuksia on vaikea arvioida ilman tietoa siitä, toteutuuko sote-palveluja koskeva järjestämislainsäädäntö tämänhetkisen esitysluonnoksen mukaisesti ja millaiseksi valinnanvapauslainsäädäntö tulee muotoutumaan. Jälkimmäisen lainsäädännön osalta yhdeksi kysymykseksi nousee määritelläänkö – ja missä laajuudessa – tuottajien velvollisuus tuottaa ja raportoida kansalaisille ja asiakkaille suunnattua avointa vertailutietoa palvelujen sisällöstä ja laadusta nyt kommentoitavassa laissa ja/vai valinnanvapautta koskevassa lainsäädännössä.

Nyt käsillä olevaan lakiluonnokseen tulisi lisätä säädös THL:n tiedonsaantioikeudesta, joka kohdistuu kaikkiin tuottajiin. Looginen etenemistie olisi se, että tässä laissa säädettäisiin tiedontuottamisvelvollisuuden minimitasosta, joka koskisi kaikkea tuotantoa. Sen jälkeen julkisesti rahoitettujen palvelujen osalta järjestämislain säädöksillä ja THL lakiin kirjattavilla tiedonsaanti- ja -käsittelyoikeudella varmistetaan että palvelujen kustannus-, laatu- ja vaikuttavuusseurannan edellyttämät lisätiedot voidaan tuottaa.

Lisäksi lakiin tulee täsmentää THL:n oikeus saada tietoja tehtäviensä hoitamista varten valvontaviranomaisen ylläpitämästä palveluntuottajien rekisteristä. Tämä on välttämätöntä, jotta palveluntuottajien tietoja voidaan tehokkaasti hyödyntää THL:n tiedonkeruissa, Kanta-palvelujen ja palveluhakemistojen toteutuksissa, ilman että samoja tietoja pitää pyytää palveluntuottajilta useaan kertaan.

Samanaikaisesti tulisi kuitenkin vakavasti harkita säädetäänkö nyt kommentoitavassa laissa yksityiskohtaisesti palveluntuottajarekisterin sisällöstä. Tietosisältöjen kirjaaminen yksityiskohtaisesti lakiin on jäykkää, ja se voi tehokkaasti estää käytännön muutokset. Palveluntuottajarekisterissä pitäisi sen sijaan edellyttää että käytetään kansallisesti yhtenäisiä tietorakenteita (esim. palvelunimikkeistö), joiden määrittely ja ylläpito on THL:n tehtävä yhteistyössä tiedontuottajien ja muiden viranomaisen kanssa.

Omavalvontasuunnitelmat pitäisi edellyttää tehtäväksi sähköisinä ja julkistettava julkisessa tietoverkossa. Valvovan viranomaisen rooli olisi yhteistoiminnassa mm. THL:n kanssa määrittää ja julkaista suunnitelmien tietosisältömääritykset.

Lakiluonnoksen terminologia poikkeaa osittain muun muassa asiakastietolain, asiakaslain, asiakasasiakirjalain ja järjestämislain vastaavista. Näissä laeissa tulisi jo yleisen ymmärrettävyyden takia ehdottomasti käyttää samoja termejä. Luonnokseen on myös jäänyt runsaasti korjattavia kirjoitusvirheitä, ja joistakin keskeisistä termeistä esiintyy useita rinnakkaisia kirjoitustapoja (esim. palveluntuottaja /palvelun tuottaja).